

Vad en socialförsäkringsminister borde känna till om varför sjukvård och Försäkringskassan inte fungerar.

Mellan ideologi (önsketänkande) och praktik (fakta) är skillnaden betydande. Rätt kunskap är en förutsättning för att lyckas. Försäkringskassans och sjukvårdens sätt att hantera sjuka och skadade bygger på fundamentalt felaktiga föreställningar.

Skall en drabbad kunna återgå i arbete krävs både att korrekt diagnos genast fastställs efter en olycka, samt att nödvändig behandling ges. Kritiken från 108 läkare måste tas på allvar. Den kan inte bemötas på det sätt som skett - i svepande formuleringar i en debattartikel.

Nackskadeförbundet har vid ett antal tillfällen begärt att få träffa Socialdepartementets ministrar, för att vid besök kunna få en chans att beskriva hur allvarligt nackskadade hanteras av olika myndigheter - inte minst av Försäkringskassan.

Enligt Hannes Beckman, medarbetare i Ulf kristerssons stab, finns under 2010 och 2011 ett antal diarienummer registrerade (S2010/944/Sr, S2010/4445/Sr, S2010/6213/Sr, S2010/7432/Sr, S2010/7625/Sr, S2010/7796/Sr, S2010/8290/Sr, S2011/1958/FS, S2011/3079/Sr). Diarienummer för tidigare år borde också funnits tillgängliga.

Anledningen till detta stora antal diarienummer beror på att Nackskadeförbundet dels önskat informera Socialdepartementet om hur allvarligt nackskadadedrabbade blir hanterade av Försäkringskassan, sjukvården och domstolarna, dels för att kunna föreslå lämpliga förändringar för att omhändertagandet av drabbade väsentligt skall förbättras.

De svar Nackskadeförbundet erhållit har inte upplevts som tillfredställande, varför önskan fortsatt föreligger om att få komma och redogöra för hur allvarligt skadade inte får vare sig korrekta diagnoser eller behandlingar - så att de förhoppningsvis skulle kunna återgå i arbete, eller i varje fall inte skulle behöva ligga vare sig familj eller samhälle till last.

Det är plågsamt nog att inte få den vård som botar och befriar från dagliga och nattliga besvär. Dessutom vill drabbade slippa bli betraktade som psykiskt sjuka eller ovilliga att göra rätt för sig – bara för att de fått besvär till följd av allvarliga och livshotande skador, som vården inte lyckats fastställa. (Läs om Helena Persson på Nackskadeförbundets hemsida eller på Nya Wermlandstidningen den 4 mars 2011. Hennes sjukhistoria är inte unik. Likartade fall rapporteras varje vecka till Nackskadeförbundet från alla delar av landet).

Nackskadeförbundet har uppfattningen att ingen av ansvariga ministrar har tillräckligt med korrekt information för att förstå hur verkligheten egentligen ser ut för dem med olika former av olyckor, vilka drabbar både nackregionen och det centrala nervsystemet.

Tänk tanken att någon nära anhörig blir allvarligt skadad i en trafik- eller fallolycka, men inte får sina skador fastställda på svenska sjukhus - inte ens vid Karolinska eller

Sahlgrenska finns den nödvändiga kunskapen eller de rätta metoderna.

Utan korrekt diagnos, fastställd redan från början, blir många i slutändan kroniska invalider utan egen förmåga att försörja sig.

Senaste åren har det blivit uppenbart att många medborgare, vilka i Sverige vare sig fått rätt vård eller behandling, för lånade pengar tvingats åka till främmande länder (inom eller utanför EU) för att bli hjälpta till ett bättre liv genom att bli av med besvär av alla de slag - typiska för s k "whiplash".

Konsekvenserna som ledande politiker inte tycks känna till eller inte bryr sig om är

1. Att svenska medborgare inte får nödvändig vård, som behövs för att kunna återgå helt eller delvis i arbete. Detta förvägras dem med hänvisning till uttryck som "vetenskap och beprövad evidens", något som inte ens är definierat i svenska regelverk eller lagstiftning.

2. Att svenska myndigheter som Försäkringskassan, Socialstyrelsen, SBU inte anammat att svenska medborgare har rätt till "gränsöverskridande vård" enligt EG-domstolens beslut tycks inte ens vara känt hos den regering som förhandlade fram Lissabonavtalet.

3. Att svenska domstolar undlåter sin skyldighet att konsultera EG-domstolen tycks varken Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen eller ledande politiker bry sig om.

4. Att Försäkringskassan omtolkar EG-domar enligt eget gottfinnande, vilket innebär att drabbade inte får tillgång till den vård som finns inom EU - men inte i Sverige. Så har det varit - både före och efter att Försäkringskassans ledning gjorts om. Numera styrs den myndigheten direkt av regeringen via ett insynsråd. Därmed är inte Försäkringskassan längre den "starka och oberoende" myndighet, som Sveriges regering informerat EU-kommissionen om att den skulle vara. Läs på internet Mats Odells beskrivning av vad som menas med ett insynsråd.

5. Att de flesta skadedrabbade förlorar sina processer, när de försöker få rätt mot Försäkringskassan eller trafikförsäkringsbolagen i domstol gällande ersättningar för förlorad inkomst och kostnader för vård i utlandet, - något regeringen borde känna till. Nödvändig vård för att kunna återgå i arbete inte bara saknas, utan motarbetas av myndigheternas skilda uppfattningar om vilka regelverk som skall efterlevas!

Var det inte arbetslinjen som skulle gälla?

Efter att ha hanterats enligt ovan förväntar sig dock samhället att obotade medborgare med mängder av besvär skall ställa upp på avstämningsmöten med Försäkringskassan - där medicinskt okunniga handläggare och försäkringsspecialister framför hot om att utestänga vederbörande från sjukassans ersättningar - trots att alla arbetshindrande besvär kvarstår. Är detta etiskt och moraliskt försvarbart?

Skadedrabbade skall under förnedrande former tvingas åter i arbete. De måste arbeta det antal procent som Försäkringskassan önskar - trots att det föreligger intyg från specialister om att allvarliga skador ännu inte är färdigutredda eller behandlade.

Detta kan inte vara en lämplig modell för att få skadade eller sjuka att återgå i arbete.

Av ovannämnda skäl önskar Nackskadeförbundet att åter få ett möte med ansvariga ministrar för att med ingående information få förklara hur skador och besvär hänger samman, samt hur hanteringen av svårt drabbade medborgare borde se ut!

Nackskadeförbundet har antagligen samma önskingar som Ulf Kristersson, Göran Hägglund och Maria Larsson, nämligen:

1. Att Försäkringskassan skall börja fungera igen, som det ursprungligen var tänkt - till stöd för sjuka och skadade, så att de kan återgå till ett s g s normalt liv igen.

2. Att skadedrabbade och sjuka kan få den vård de behöver hemma i Sverige, utan att behöva utnyttja den "gränsöverskridande vården" inom EU, d v s få samma vård som finns att tillgå inom EU. För detta krävs att Socialstyrelsen, SBU, Alerrådet ser till att senaste "internationellt accepterade vetenskap" också tillämpas i svensk vård. - Kanske krävs också att Landstingen försvinner och staten tar fullt ansvar för sjukvården?

3. Att sjuka och skadedrabbade inte skall behöva uppleva att de till följd av sparkrav på Försäkringskassan inte får den vård, som är nödvändig för att inte behöva ligga vare sig samhälle eller familj till last - utan kunna återvända till arbetslivet utan att medicinskt okunniga handläggare och försäkringsspecialister skall tillåtas bestämma över vad medicinsk expertis bedömer är nödvändigt för att drabbade skall kunna återvända till arbetslivet.

Det var väl detta som nuvarande regering egentligen tänkte skulle bli resultatet av den sjukvårdsreform, som man just nu håller på att försöka få implementerad?

Mycket om dessa saker går visserligen att läsa på www.nackskadeforbundet.se men undertecknade önskar ändå tid för ett möte eftersom ämnet är så pass komplicerat att beskriva – varför det krävs ett personligt möte.

Nås den 17 april 2011

Bert Magnusson
Ordförande Nackskadeförbundet

Bo Sonnsjö
vice ordförande
medicine doktor

Styrelsen